

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

FILS CONDUCTORS :

Transversalitat docent i pensament analític a Treball Social

- Yepes Baldó, Montserrat

Universitat de Barcelona

Departament de Psicologia Social/ Facultat de Psicologia

Passeig Vall d'Hebron, 171

08035 Barcelona (Espanya)

myepes@ub.edu

- Llobet Estany, Marta

Universitat de Barcelona

Departament de Treball Social i Serveis Social/ Facultat de Pedagogia

Passeig Vall d'Hebron, 171

08035 Barcelona (Espanya)

mllovet@ub.edu

- Prat Bou, Núria

Universitat de Barcelona

Departament de Treball Social i Serveis Social/ Facultat de Pedagogia

Passeig Vall d'Hebron, 171

08035 Barcelona (Espanya)

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

nuriaprat@ub.edu

1. RESUM: 500-700 caràcters amb espais

Aquest projecte parteix en la preocupació per la millora de la competència de pensament analític en relació al estudis de treball social. Es parteix d'una mirada interdisciplinar-transdisciplinar per dur a terme de manera col·laborativa la construcció d'un instrument que afavoreixi l'assoliment d'aquesta competència de forma progressiva al llarg del Grau. El treball consisteix en una revisió conceptual teòrica i en l'anàlisi qualitatiu de les dades obtingudes sobre el què entenen els docents per pensament analític quan avaluen els treballs acadèmics. Els resultats indiquen la importància dels criteris formals, per sobre dels criteris de reflexió i argumentació.

2. ABSTRACT: 500-700 characters with spaces

This project is based on concern for improving the competence of analytical thinking in relation to studies of social work. It is based on an interdisciplinary-transdisciplinary vision to undertake such collaborative construction of an instrument to encourage the achievement of this competence progressively throughout the "Grau". The work is

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

a conceptual review and an analysis of qualitative data about what teachers understand by analytical thinking when assessing the academic work. The results indicate the importance of formal criteria, superior to reflection and discussion.

3. **PARAULES CLAU** (llengua proposta): Transversalitat, Pensament analític, Educació en Treball Social / **KEYWORDS** (in English): Transversality, Analytic thinking, Social Work Education
4. **ÀREA DE CONEIXEMENT:** Indicar l'àrea a la que correspon el contingut de la proposta:
 - Art i Humanitats
 - Ciències Experimentals i de la Salut
 - Ciències Socials i Jurídiques
 - Enginyeries i Arquitectura
 - Més d'un àrea
5. **ÀMBIT TEMÀTIC DEL CONGRÉS:** Indicar l'àmbit temàtic al que es proposa adscriure la comunicació:
 - Avaluació i qualitat institucional
 - La cooperació en i per al coneixement
 - Innovació en l'ensenyament superior
 - L'aprenentatge autònom de l'alumne

SECRETARIA TÈCNICA
VII CIDUI
ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

- La internacionalització de la universitat

El Comitè Científic es reserva el dret de decidir l'àmbit final de les propostes.

6. MODALITAT DE PRESENTACIÓ:

- **Comunicació oral**
- Comunicació pòster
- Comunicació electrònica

El Comitè Científic es reserva el dret de decidir el format final de les propostes.

7. DESENVOLUPAMENT: tindrà una extensió d'entre 25.000 – 35.000 caràcters (amb espais)

a) Objectius

Aquesta proposta presenta el treball iniciat per un grup de professores i professors de 1r i 2n curs del Grau de Treball Social de la Universitat de Barcelona que, en posar-se en marxa aquest nou pla d'estudis de grau al curs 2009-2010, vam plantejar-nos establir connexions entre les evidències principals de les nostres assignatures amb la intenció de caminar cap a la construcció d'una evidència compartida, la qual permetés un major aprofundiment en l'aprenentatge dels estudiants i una optimització dels seus esforços de treball. La intenció inicial fou projectar un treball de curs comú per a tot l'alumnat que, d'una manera transdisciplinària, servís per avaluar l'aprenentatge de les diverses assignatures que participaven en l'experiència.

Aquest plantejament inicial va anar evolucionant a causa de les dificultats operatives de crear grups d'alumnes de treball prou estables entre semestres i cursos per la variabilitat

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

de situacions individuals i les complexitats de la maquinària administrativa de matriculació. Alhora, com a grup constatarem que hi havia un escàs coneixement dels continguts i plantejaments de les evidències d'avaluació i de treball principals de cada assignatura entre els professors de cada semestre i curs. Arribats a aquest punt, decidírem treballar a detectar quins eren els elements connectors entre els treballs de les assignatures de 1r curs.

Durant el curs 2009-2010 es féu un treball de coneixement mutu i de síntesi de quins eren aquests elements connectors. Com a resultat de tot això hem identificat els elements de contingut, metodològics i d'avaluació que compartim i hem proposat algunes accions per reforçar aquests elements connectors, algunes de les quals estan més orientades vers el professorat i d'altres cap a l'alumnat. Per exemple, acords per utilitzar un mateix format de citació de referències bibliogràfiques; crear oportunitats per continuar i aprofundir treballs iniciats en altres assignatures, conèixer els treballs acadèmics que es proposen des de cada assignatura amb més profunditat, et.. Els criteris d'avaluació de les evidències més comunes han estat les relacionades amb les competències transversals: expressió oral, creativitat, aprenentatge de treball en equip, pensament analític, elaboració formal de treballs acadèmics.

Malgrat la seva rellevància en relació als estudis i al perfil professional del treballador/a social, es va evidenciar que la competència de pensament analític no estava inclosa com a objectiu d'aprenentatge, ni teníem incorporats els elements metodològics que podrien facilitar-ne la seva adquisició en els nostres Plans docents. Per aquest motiu vàrem optar per treballar-la amb més profunditat, convertint-la en l'objecte d'estudi del nostre projecte. En primer lloc el repte va ser definir i consensuar què és el pensament analític, com es concreta aquesta competència, i com l'hauríem de poder avaluar.

Els objectius del projecte que el grup de professors i professores hem posat en marxa es concreten en els següents punts:

1. Establir com es concreta la competència de pensament analític en el Treball Social.
 - Establir un llenguatge i un marc comú al voltant de la competència de pensament analític.

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

- Consensuar una definició transdisciplinària, la concreció dels nivells de domini i els indicadors corresponents.
- 2. Afavorir el desenvolupament de la competència de pensament analític entre les assignatures de 1r i 2n de Grau.
 - Dissenyar i aplicar una eina per avaluar-ne el desenvolupament per part de l'estudiant.
- 3. Desenvolupar el pensament analític aplicat a l'estudiant de treball social d'una manera progressiva a partir de les assignatures dels dos primers cursos de Grau.
 - Afavorir una comprensió transdisciplinària mitjançant l'articulació d'uns eixos constructors de sentit comuns entre les diferents assignatures, com per exemple: el territori, la identitat, la imatge o la representació social de les persones que són atesos i acompanyats pels treballadors socials, etc.

En el present treball ens centrem en el primer objectiu i sub-objectiu, donat que el projecte del qual partim es troba en una primera fase de desenvolupament.

b) Descripció del treball

L'aprenentatge basat en competències, especialment en el cas de la competència de pensament analític, exigeix en el cas del Treball Social una imprescindible transversalitat i una concreció de la seva comprensió i expressió en el professional del treballador/a social, de manera que el seu procés de desenvolupament i adquisició travessi els compartiments estancs de l'organització docent per tal que l'estudiant copsi el sentit íntegre d'aquesta en el desenvolupament de la seva identitat i praxis professional. (Prat, Boixadós, Mesquida, & Palacín, 2011). Requereix d'una comprensió del món present i de la realitat social complexa, multidimensional i global, associada a una mirada transdisciplinària, que comporta simultàniament compartir el coneixement entre disciplines, a través d'elles, i més enllà de tota disciplina (Nicolescu, 1996; Morin, 2000).

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

A partir de l'aproximació teòrica de Villa i Poblete (2007) es defineix la competència de pensament analític com el comportament mental que permet distingir i separar les parts d'un tot fins arribar a una comprensió dels principis i elements que la componen, sent capaç de detallar, precisar i diferenciar. Posem de manifest la necessitat de disposar d'una comprensió aprofundida del seu domini, per part dels professors de les assignatures de 1r i 2n de Grau, que permeti la seva concreció en el perfil del treballador/a social, tant a nivell disciplinari com transdisciplinari, a partir d'altres dominis, com ara els processos de reflexió-crítica, capacitat d'observació, visió de conjunt, capacitat de conceptualització, i comunicació oral i escrita (MacIntyre et al., 2011).

El pensament analític en la formació pel treball social:

Aquesta competència es contempla com a genèrica en totes les professions vinculades a l'educació superior i és per aquesta raó que s'identifica com a competència transversal. Tanmateix, esdevé una competència fonamental pel desenvolupament del perfil professional del treballador/a social i per tant, també la trobem inclosa dins de les competències pròpies i /o específiques de la formació d'aquests futurs professionals.

En la revisió del document *La formación Universitaria en Trabajo social. Criterios para el diseño de planes de estudios de títulos de Grado en Trabajo Social*¹, la capacitat d'analitzar està implícita en 5 de les 25 competències específiques, tot i que no apareix clarament descrita com a competència.

3.- Valorar les necessitats i opcions possibles per orientar una estratègia d'intervenció.

4.- Respondre a situacions de crisi, valorant la urgència de les situacions, planificant i desenvolupant accions per a poder-hi fer front i revisant els seus resultats.

¹ Document marc pel disseny dels Plans d'estudis del grau en Treball social en les diferents universitats de l'Estat Espanyol.

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

9.- Treballar amb els comportaments que representen un risc pel sistema client, identificant i avaluant les situacions i les circumstàncies que configuren aquest comportament i elaborant estratègies de modificació d'aquest.

10.- Analitzar i sistematitzar informació que proporciona el treball quotidià, com a suport per revisar i millorar les estratègies professionals que han de donar una resposta a les situacions socials emergents.

22.- Investigar, analitzar, avaluar i utilitzar el coneixement actual de les millors pràctiques del treball social, per revisar i actualitzar els coneixements propis sobre els marcs de treball.

Tot i que, com es veu en les competències descrites, apareixen termes com analitzar, sistematitzar, avaluar i altres, cap competència inclou el pensament analític de forma explícita.

Vinculació amb l'ensenyament:

El projecte que presentem es troba vinculat a l'Ensenyament del Grau en Treball Social i, pel seu caràcter transversal, afecta un total de 12 assignatures i 16 professors. Gairebé la totalitat d'assignatures corresponen a primer curs (9) i la resta són de 2n curs (4).

Les assignatures participants de primer curs són : Psicologia; Sociologia; Conceptes Bàsics del treball Social; Política Social; Antropologia; Història Social Contemporània; Epistemologia del treball Social; Comunicació i Documentació; Iniciació a la Pràctica del treball Social. I de segon curs: Mètodes i Tècniques d'Investigació Social, Desigualtat i Exclusió Social, i Habilitats Socials Comunicatives.

Els professors pertanyen a 5 Departaments diferents: Treball Social, Història contemporània, Psicologia Social, Teoria Sociològica, Filosofia del Dret i Metodologia de les Ciències Socials, i Antropologia Social.

Procés de treball:

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Per tal d'aconseguir el primer objectiu del projecte, objecte d'aquesta presentació, es va seguir el següent procediment:

1. Elaboració d'una fitxa d'avaluació per cadascuna de les assignatures participants. Aquesta fitxa incloïa dos apartats diferenciats on els professors van haver de recollir un bon exemple i un mal exemple de pensament analític i la justificació de la seva elecció en base als treballs presentats pels estudiants en l'últim curs (2010-2011).
2. Buidat de les fitxes i categorització dels criteris de qualificació
3. Discussió conjunta del sistema de categories establert
4. Obtenció del sistema de categories consensuat

c) Resultats i/o conclusions

En total es van recollir 12 fitxes, corresponents a totes les assignatures participants. El buidat d'aquestes i posterior discussió conjunta va donar com a resultat les següents categories d'anàlisi:

- **Criteris relatius a format i recursos lingüístics:** ús adequat de referències bibliogràfiques, redacció acurada, llenguatge adequat, format idoni, bon ús de l'argumentació

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Taula 1. Criteris relatius a format i recursos lingüístics (Exemples literals)

	Bons exemples de pensament analític	Mals exemples de pensament analític
Citació de referències bibliogràfiques	<i>tot posant-lo en relació amb referències bibliogràfiques que avalen i enriqueixen les seves apreciacions</i> <i>Cites en el text ben integrades i formalment correctes (encara que sota estil ISO160)</i> <i>Cites al text ben integrades i formalment correctes en format APA</i>	<i>però no están referenciades les fonts ni apareixen en tot el document</i> <i>En aquest cas no hi ha cap referència d'autors</i> <i>Citen fonts de forma genèrica sense esmentar concretament la font emprada ("segons molts historiadors")</i>
Redacció acurada/ Llenguatge adequat	<i>Te una redacció que permet expressar adequadament les seves idees</i> <i>Bon nivell d'expressió</i> <i>Claredat expressiva i precisió, utilitza la terminologia adequadament</i>	<i>Errors de redacció</i> <i>Problemes d'expressió que redunden en la qualitat de la anàlisi</i> <i>Utilitza un llenguatge col·loquial</i> <i>Expressió pobre amb llenguatge limitat i poc estructurat (és la única que hi dura) (com que hi ha molts centres d'oci però, a més a més, a part de que)</i>

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Taula 1. Criteris relatius a format (Exemples literals) (Cont.)

	Bons exemples de pensament analític	Mals exemples de pensament analític
Format	<i>Presenten la informació de forma adequada: prioritzen les parts importants; d'una manera clara en quant a format (lletres, imatges, so adequat, etc.)</i> <i>Edició i presentació acurades del treball</i>	<i>Faltes d'ortografia i puntuació que dificulten una lectura fluida</i> <i>errors de puntuació</i> <i>Edició i presentació del treball gens acurada : format, pàgines sense numeració</i> <i>Faltes d'ortografia i errors de sintaxis importants</i>
Bon ús de l'argumentació	<i>l'argumentació és força correcta</i> <i>no se cenyeix a fer una mera descripció literal del que va plantejar el conferenciant, sinó que s'hi projecta una anàlisi de la conferència que permet tirar endavant una argumentació crítica sobre processos socials contemporanis a partir dels conceptes treballats anteriorment dins el mateix treball del qual aquest comentari final forma part (per exemple, els de societat de classes, explotació, prejudici, estigmatització, racisme, xenofòbia, marginació, discriminació i segregació)</i>	<i>Salt en l'argumentació en relació al paràgraf anterior</i> <i>Es realitzen afirmacions que no queden suficientment argumentades (Barri no adequat per famílies)</i> <i>Ofereixen només informació descriptiva.</i> <i>mostra una escassa reflexió sobre la informació que estan treballant</i>

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

- **Criteris relatius a la justificació i adequació als objectius del treball:**
Adequació a l'objectiu del treball, justificació teòrica i pràctica del treball.

Taula 2. Criteris relatius a la justificació i adequació dels objectius del treball (Exemples literals)

	Bons exemples de pensament analític	Mals exemples de pensament analític
Adequació a l'objectiu del treball	<i>per tal d'ajustar el marc teòric del projecte al seu objectiu de recerca</i> <i>Fan un bon resum del marc teòric analitzat, concretitzant l'objectiu de la recerca</i> <i>Adequa la tria metodològica a la pregunta i els objectius de recerca formulats . Assoleix doncs un dels objectius principals i amb més pes del projecte de recerca (criteri d'avaluació 01) i de l'assignatura (aplicació dels aprenentatges de la matèria)</i>	<i>Plantegen el seu treball amb objectius intentant abarcar massa qüestions. Declaren intentar donar resposta a "totes" les problemàtiques detectades</i> <i>No relaciona la tria metodològica amb la pregunta i els objectius del seu projecte de recerca</i>
Justificació teòrica i pràctica del treball	<i>Presenten la importància de la problemàtica adreçada (globalment)</i> <i>Emmarquen específicament el seu treball (on s'adrecen i on no s'adrecen)</i> <i>A l'apartat de metodologia del projecte es manifesta explícitament l'enfocament metodològic, es justifica i argumenta la proposta</i>	<i>No situen per què és important la temàtica adreçada</i> <i>Situen la temàtica d'una manera molt global i fragmentada, i després no queda clar a quina de les diferents branques s'adrecen</i>

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

- **Criteris relatius a l'establiment de relacions entre diversos conceptes:** ús de fonts d'informació diverses, integració de coneixements, interpretació de dades, extracció de conclusions partint de l'anàlisi de les dades, establiment de categories més amples (generalització)

Taula 3. Criteris relatius a l'establiment de relacions entre diversos conceptes (Exemples literals)

	Bons exemples de pensament analític	Mals exemples de pensament analític
Ús de fonts d'informació diverses	<i>Es relaciona informació procedent de diferents fonts.</i> <i>Fonamenten afirmacions amb informació recollida (bibliogràfica, entrevistes o altres)</i>	<i>Tot i que el que exposa pot ser correcte, tal com ho redacta no sabem si es tracte d'una opinió personal o és el resultat d'unes lectures.</i> <i>Exageracions per manca d'informació o ús de material insuficient o esbiaixat</i>
Integració de coneixements	<i>Relacionen conceptes com l'estigmatització i mitjans de comunicació</i> <i>S'identifiquen factors explicatius de la situació que s'està descrivint</i>	<i>ni estableix relacions amb altres coneixements</i> <i>no realitza cap relació entre les seves vivències i les propostes conceptuals sobre la construcció social e individuals dels prejudicis</i>

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Taula 3. Criteris relatius a l'establiment de relacions entre diversos conceptes (Exemples literals) (Cont.)

Interpretació de dades	<i>Hi ha una interpretació de la seva experiència personal a través dels autors</i> <i>Fa una interpretació personal del concepte "delinqüència" a partir de les definicions teòriques donades</i>	<i>La descripció es limita a fer valoracions generals sobre si una categoria presenta un nombre elevat o similar a les altres, però sense cap criteri qualitatiu al darrera que permeti una agrupació de les dades ni cap altra referència</i> <i>No saben llegir correctament el significat de la font literària</i>
Extracció de conclusions partint de l'anàlisi de les dades i establiment de categories més àmplies	<i>Expressa els elements necessaris per realitzar les conclusions analítiques en funció de les seves percepcions i emocions</i> <i>Posa en relació aquests factors i en dedueix conseqüències</i>	<i>Estableixen relacions de causa efecte incorrectes sense explicacions ni justificacions</i> <i>No presenta els elements que li donaran pas a fer les seves conclusions analítiques</i>

Aquest tercer grup de criteris és el més proper al que en la literatura es considera com a pensament analític i és pròxim a la definició proposada des d'aquest projecte de recerca per a la seva aplicació en el Treball social:

El pensament analític és el comportament mental que es base en un enfocament metòdic per descompondre situacions complexes en les seves parts constituents i valorar-les identificant-ne els elements significatius (qualitatius i quantitatius) i separant-los dels no rellevants. Així mateix posa de relleu diferents tipus de relacions existents entre els elements identificats, els relaciona i els contextualitza amb altres elements que aparentment poden resultar externs i els agrupa per interpretar la realitat, presentant-ho de forma clara i ordenada i, així, facilitar l'elaboració d'una

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

diagnosi, la presa de decisions o la solució de problemes (Tran@net, 2012, p. 5)

Aquesta competència, segons Villa i Poblete (2007), implica dos processos cognitius: la comprensió de la realitat de situacions complexes a través de la descripció, selecció dels elements significatius, ordenació, identificació de buits d'informació i la capacitat d'explicar-la a través de relacions amb elements interns i externs i arguments sustentats per fonts diverses com les teories, fets, contextos de treball, pròpies limitacions, carències d'informació, etc.

A la vista dels resultats, s'observen relacions evidents entre la pràctica avaluativa d'aquesta competència per part dels professors i les dimensions proposades en la seva definició:

1. Descomposició de situacions complexes en les seves parts elementals
2. Detecció dels elements claus dels menys rellevants (jerarquització)
3. **Consideració d'altres elements i contextualització (teòrics, context social, històrics, etc.)**
4. **Identificació de relacions entre diversos elements i estructuració d'aquestes relacions (jerarquia, causa-efecte, prioritat)**
5. Organització de la informació i classificació dels elements i la detecció de buits en la informació.
6. Recomposició de la situació i presentació d'elements.

Si creuem els resultats de la taula 3 fruit de l'anàlisi inductiu dels sabers pràctics dels docents amb les dimensions teòriques que es desprenen del marc conceptual adoptat observarem que les dimensions més tingudes en compte pels professors són precisament les dimensions centrals del pensament analític (3 i 4) les quals fan referència a la identificació de relacions com a factors explicatius d'una situació

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

social, utilitzant fonts d'informació diverses com dades, fonts teòriques, i experiències a partir de les quals estableixen categories més àmplies i dedueixen conseqüències.

En una posició més perifèrica, queden tan les dimensions prèvies de descomposició de les parts elementals, selecció dels elements claus i la seva jerarquització, com les dimensions d'organització de la informació i recomposició de la interpretació per arribar a una conclusió.

Una possible explicació d'això seria que els docents centren la seva avaluació en un producte acabat, per la qual cosa és possible que els sigui difícil avaluar o tenir en compte el procés de pensament que ha dut l'estudiant a aquest producte. A més, partint de l'estudiant, un poc nivell de desenvolupament de competències lingüístiques podria dur-lo a un producte que no reflectís adequadament el seu procés de pensament analític.

El poc reconeixement que fan els docents de les dimensions referides a la descomposició i detecció, per una banda, i d'organització i recomposició per l'altre, ens assenyalen que es tracte d'un punt feble a l'hora de facilitar l'aprenentatge de la competència i la seva avaluació, donat que no es contemplen els diferents nivells de domini.

Per últim, a la vista dels resultats obtinguts, podem afirmar que els professors i professores de Treball Social, quan s'enfronten a la tasca d'avaluar la competència de pensament analític, no la desvinculen d'altres aspectes relacionats amb el contingut i format del treball que presenten els estudiants. Es desconeix la influència d'aquests en relació als criteris més nuclears del pensament analític.

Aquesta focalització en l'avaluació dels aspectes formals dels treballs dels estudiants pot portar al professors a considerar com a secundaris els relacionats pròpiament amb el pensament analític i fins i tot a invisibilitzar-los.

Conclusió:

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

En els resultats obtinguts s'observa com els docents estudiats, si bé no detallen amb tanta precisió tots els components analítics implicats, concreten l'avaluació d'aquesta competència en l'establiment de relacions focalitzades en les dades i les fonts teòriques per a fer interpretacions més àmplies, deixant de banda altres possibles fonts de relació, importants pels professionals del treball social, com contextos socials, fets i experiències personals. Això també explicaria la presència destacada de criteris relacionats amb aspectes formals com la citació de les fonts consultades i la capacitat explicativa a través de la redacció i l'ús del llenguatge.

8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

MacIntyre, G., Lister, P. G., Orme, J., Crisp, B. R., Manthorpe, J., Hussein, S., et al. (2011). Using vignettes to evaluate the outcomes of student learning: Data from the evaluation of the new social work degree in england. *Social Work Education*, 30(02), 207-222. Doi: 10.1080/02615479.2011.540397

Morin, E. (2000). *Els set coneixements necessaris per a l'educació del futur*. Barcelona: Centre UNESCO de Catalunya. Consulta 21, Gener 2012, a:
<http://www.unescocat.org/fitxer/516/setconeixements.pdf>

Nicolescu, B. (1996). *La transdisciplinariété: Manifeste*. Paris: Editions du Rocher.

Prat, N., Boixadós, A. Mesquida, J. M., & Palacin, C. (2011) *Proyectos de innovación docente: Hilos conductores: transdisciplinariedad docente y pensamiento analítico en Trabajo social*. Document de treball no publicat.

Trans@net (2012). *Fils conductors: Transversalitat docent i pensament analític a Treball Social. Proposta de conceptualització*. Document de treball no publicat.

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Villa, A., & Poblete, M. (2007). *Aprendizaje basado en competencias: Una propuesta para la evaluación de las competencias genéricas*. Bilbao: Mensajero.

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2